

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2025 - 2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Lucian Blaga din Sibiu
1.2. Facultatea	Teologie
1.3. Departament	Teologie Pastorală
1.4. Domeniul de studiu	Teologie
1.5. Ciclul de studii ¹	2024-2026
1.6. Specializarea	Teologie Sistematică

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Eclesiologie comparată	Cod	FTEO.TOR.TES.M.RA.2.1200.C-7.5
2.2. Titular activități de curs	Pr. Conf dr. Nicolae Mosoiu		
2.3. Titular activități practice	Pr. Conf dr. Vasile Bîrzu		
2.4. An de studiu ²		2.5. Semestrul ³	3
2.6. Tipul de evaluare ⁴			
2.7. Regimul disciplinei ⁵	O	2.8. Categoria formativă a disciplinei ⁶	

3. Timpul total estimat

3.1. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – număr de ore pe săptămână					
3.1.a.Curs	3.1.b. Seminar	3.1.c. Laborator	3.1.d. Proiect	3.1.e Alte	Total
1	2				3
3.2. Extinderea disciplinei în planul de învățământ – Total ore din planul de învățământ					
3.2.a.Curs	3.2.b. Seminar	3.2.c. Laborator	3.2.d. Proiect	3.2.e Alte	Total ⁷
14	28				42
Distribuția fondului de timp pentru studiu individual⁸					Nr. ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					35
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat ⁹					19
Examinări ¹⁰					19
3.3. Total ore alocate studiului individual¹¹ (NOSIsem)					133
3.4. Total ore din Planul de învățământ (NOADsem)					42
3.5. Total ore pe semestru¹² (NOADsem + NOSIsem)					175
3.6. Nr ore / ECTS					25
3.7. Număr de credite¹³					7

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. Discipline necesar a fi promovate anterior (de curriculum) ¹⁴	Cunoștințe de Dogmatica, Misiune și Ecumenism
4.2. Competențe	Competențe de operare pe calculator (minimal: Word, Internet Explorer).

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului ¹⁵	Participare activă Lectura suportului de curs Lectura bibliografiei recomandate
5.2. De desfășurare a activităților practice (lab/sem/pr/aplic) ¹⁶	- Lectura bibliografiei recomandate - Elaborarea și susținerea lucrărilor planificate Participare activă

6. Rezultate ale învățării ¹⁷

Numărul de credite alocate disciplinei: 5				
Rezultatele învățării				Repartizare credite pe rezultatele învățării
Nr. crt.	Cunoștințe	Aptitudini		
Rî 1	Asimilarea cunoștințelor generale de bază necesare unei introduceri solide în domeniul Doctrinei Comparete reprezintă un element determinant în formarea viitorilor preoți și profesori de Religie. Disciplina oferă studenților fundamentul universului lor noetic, dezvoltând totodată capacitatea de raportare corectă, respectuoasă și profund înțeleaptă față de persoanele aparținând altor confesiuni creștine, altor religii sau față	- Operarea cu concepte fundamentale din domeniul Dogmaticii, al filosofiei, al antropologiei teologice și al psihologiei religiei; - Utilizarea corectă și nuanțată a terminologiei și a categoriilor teologice esențiale în analiza comparativă a doctrinelor; - Integrarea interdisciplinară a conceptelor filosofice, antropologice și psihologice în interpretarea similitudinilor și	Masterandul va dezvolta o gândire autonomă și responsabilă, conștientizând importanța fundamentală a cunoașterii profunde a învățăturii de credință ortodoxe strămoșești. Aceasta îi va permite să transmită cu fidelitate și competență mesajul Evangheliei noilor generații și să se raporteze cu discernământ teologic, respect și caritate pastorală la persoanele aparținând altor confesiuni creștine, altor religii sau concepții de viață diferite.	3

	de alte concepții de viață.	diferențelor dintre tradițiile religioase; • Dezvoltarea unei gândiri analitice și comparative riguroase, capabile să susțină un dialog interconfesional și interreligios echilibrat și profund;		
RÎ 2	Masterandul va dobândi o înțelegere solidă și nuanțată a doctrinelor creștine și necreștine, fiind capabil să le evalueze critic în contextul istoric, cultural și filosofic în care au apărut. De asemenea, va cunoaște și va analiza alte doctrine de natură spirituală sau antropologică relevante, dezvoltând astfel competența de a realiza o abordare comparativă riguroasă și echilibrată între tradiția ortodoxă și celelalte sisteme de gândire religioasă sau filosofică.	Aprofundarea identității spirituale creștine și dezvoltarea unei conștiințe teologice mature; Capacitatea de a identifica cu ușurință și de a discerne critic diferențele învățăături, doctrine sau concepții de viață care contravin Revelației dumnezeiești.	• Aprofundarea identității spirituale creștine și dezvoltarea unei conștiințe teologice mature; • Capacitatea de a identifica cu ușurință și de a discerne critic diferențele învățăături, doctrine sau concepții de viață care contravin Revelației dumnezeiești.	2
RÎ 3	Pentru eshatologie este util ca masterandul să cunoască și elemente de biologie. Acestea ajută la un dialog onest și competent între teologie și	Capacitatea de a înțelege și explica, într-o manieră competentă și nuanțată, similitudinile și deosebiriile dintre ktisiologia creștină	• Abordarea responsabilă, competentă și echilibrată a temelor legate de știința și cultura contemporană, din perspectivă	2

	științele contemporane.	și perspectivele cosmologiei și biologiei contemporane, cu accent special pe tema morții, a suferinței biologice și a originii vieții.	teologică și pastorală.	
Rî 4				
.....				
Rî n				

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1. Obiectivul general	8. Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și a metodelor de bază ale doctrinei creștine comparate; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională; Asigurarea fundamentelor teoretice necesare unei abordări deopotrivă diacronice și sincronice a doctrinei creștine.
8.1. Obiectivele specifice	Se anticipează că prin parcursul de studiu al disciplinei studenții vor fi capabili: • să definească conceptele de bază din domeniul doctrinei creștine comparate; • să identifice relațiile existente între confesiunile principale; • să promoveze comunicarea cu cei de alte confesiuni, credințe și concepții de viață; să respecte diversitatea umană

9. Conținuturi

9.1. Curs¹⁸		Metode de predare¹⁹	Nr. ore
Curs 1	1.Eclesiologia comparată: referințe biblice și patristice	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 2	2. Eclesiologia comparată: referințe la principalii teologi ortodocși	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 3	Eclesiologia comparată: „Forma Bisericii” – perspectiva mistică asupra eclesiologiei în gândirea Părintelui Stăniloae	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 4	4.Eclesiologia comparată:.. Perspectivă romano-catolică: Constituția dogmatică despre Biserică „Lumen Gentium”	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 5	5.Eclesiologia comparată: Perspectivă protestantă: „Biserica lui Iisus Hristos. Contribuția	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1

	Reformei la dialogul ecumenic despre unitatea Bisericii"		
Curs 6	6.Eclesiologia comparată: Perspectivă ecumenică: „ Natura și misiunea Bisericii. Un stadiu pe calea spre o declarație comună” ; „ Biserica înspre o viziune comună”	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 7	7. Botezul interconfesional : “Mărturisim un Botez spre iertarea pacatelor - <i>homologoumen hen baptisma eis aphesin hamartion</i> ” (Crezul niceo-constantinopolitan, 325, 381) - implicații ecumenice și misiologice ale Botezului nostru	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 8	8. Sfânta Taină a Mirungerii interconfesional	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 9	9 . Sfânta Taină a Euharistiei – interconfesional	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 10	10. Sfintele Taine de inițiere – interconfesional, sinteză	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 11	11. „ <i>Domnul de-viață-făcătorul - Duhul theognosiei, al comuniunii frațești - koinonia și al sfințirii/îndumnezeirii omului</i> ”	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 12	12. „ <i>Părtași ai dumnezeieștii firi - theias koinonoi physeos, divinae naturae consortes</i> ”(II Pt.1,4)	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 13	13. Eshatologia - interconfesional . Problema morții și a „near death experiences”	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Curs 14	14. Problematika limbajul despre Dumnezeu în contextul teologiei feministe	<i>Expunere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții</i>	1
Total ore curs:			14

9.2. Activități practice

Activități practice (8.2.a. Seminar ²⁰ / 8.2.b. Laborator ²¹ / 8.2.c. Proiect ²²)	Metode de predare	Nr. ore
1. Articole și studii ale Părintelui Stăniloae și ale altor teologi ortodocși despre eclesiologie	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
2. Articole și studii ale Părintelui Stăniloae și ale altor teologi ortodocși despre eshatologie	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2

3.Documente catolice, despre eclesiologie	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
4. Documente protestante despre eclesiologie	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
5. Documente ecumenice despre eclesiologie	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
6. Botezul - textul ortodox	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
7. Botezul – textele la catolici și protestanți	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
8. Mirungerea – diferențe interconfesionale, istorie și actualitate	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
9. Teologia Sfintei Taine a Euharistiei; temeuri biblice și patristice; analizarea anaforalei liturgice, interconfesional	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
10. Prof. E .Clapsis - limbajul despre Dumnezeu	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
11. Prof. Elisabeth Johnson - limbajul despre Dumnezeu	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
12. Tanatologia – referire specială la lucrarea PS Calinic de la Iași : „Tanatologie și nemurire”	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
13. „Near death experiences” și relevanța lor doctrinară	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
14. Teologia slujbelor de înmormântare	Analiză pe text, Discuții, dezbateri. Prezentare și/sau analiză de lucrări	2
Total ore seminar/laborator		28

10. Bibliografie

10.1. Referințe bibliografice recomandate	Sf. MAXIM MARTURISITORUL, -, <i>Mystagogia</i> (București 2000).
	Sf. NICOLAE CABASILĂ, -, <i>Despre viața în Hristos</i> (București 1989; reed.2002, Sibiu, 2014)
	Sf. NICOLAE CABASILĂ, <i>Explicații la Sfânta Liturghie</i> , Sibiu, Deisis 2014
	Sf. IOAN GURA DE AUR, -, <i>Cateheze baptismale</i> (Sibiu 2003).
	Sfântul Chiril al Ierusalimului, <i>Cateheze</i> (București, 2003)
	Moșoiu, N., <i>Hermeneutica ortodoxă ca dezvoltare teologică în Tradiție</i> , Editura Astra Muzeu, Sibiu, 2013, 586p
	– -, <i>Constituția dogmatică: Lumen gentium</i> – -, <i>Enciclicele papale: Orientale Lumen; Ut unum sint.</i> – -, <i>Documentul „Dominus Iesus”.</i>

	– Documentul "Biserica lui Iisus Hristos. Contribuția Reformei la dialogul ecumenic despre unitatea Bisericii; trad.rom. în: Revista Teologică 3 (2005) 184-223. – Documentul de convergență: Botez, Euharistie, Slujire (BEM); trad. rom. în: Mitropolia Banatului 1-2 (1983). – Natura și scopul Bisericii, în: Revista Teologica, Nr. 3/2003 – Natura și misiunea Bisericii, RT.2011 - Biserica: înspre o viziune comună" (The Church: Towards a Common Vision) realizată de pr. conf. dr. Nicolae Moșoiu (cu prezentare și note) a apărut în două părți: Nr. 3 / 2015, pag. 227-267 (partea I) Nr. 4 / 2015 (partea a II-a)
	– Declarația de ecclesologie de la a IX adunare generală a CEB, Porto Alegre, 2006, în : Pr.lect.dr.Nicolae Moșoiu (autor coord.), Elemente de istorie, doctrină și practică misionară- o perspectivă ecumenică, Ed. Universității "Lucian Blaga" din Sibiu, 2006
10.2.Referințe bibliografice suplimentare	Beteson, Henry, <i>The Early Christian Fathers, Oxford, 1991 și The Later Christian Fathers, Oxford, 1991</i>
	RADU, D. -, <i>Caracterul ecclesiologic al Sfintelor Taine, în: Ortodoxia 1-2 (1978) și extras</i>
	REMETE, G., -, <i>Sfintele Taine în contextul dialogului ortodox-luteran (Alba-Iulia 1999).</i>
	SCHEMANN A., -, <i>Euharistia (București f.a.).</i>

11. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului²³

•

12. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare		11.3 Pondere din nota finală	Obs. ²⁴
11.4a Examen / Colocviu	• Cunoștințe teoretice și practice însușite (cantitatea, corectitudinea, acuratețea)	Teste pe parcurs ²⁵ :	%	66% (minim 5)	CPE
		Teme de casă:	%		
		Alte activități ²⁶ :	%		
		Evaluare finală:	100% (min. 5)		
11.4b Seminar	• Frecvența/relevanța intervențiilor sau răspunsurilor	Evidența intervențiilor, portofoliu de lucrări (referate, sinteze științifice)		33% (minim 5)	CPE
11.4c Laborator	• Cunoașterea aparaturii, a modului de utilizare a	• Chestionar scris • Răspuns oral		% (minim 5)	N/A

	instrumentelor specifice; evaluarea unor instrumente sau realizări, prelucrarea și interpretarea unor rezultate	• Caiet de laborator, lucrări experimentale, referate etc. • Demonstrație practică		
11.4d Proiect	• Calitatea proiectului realizat, corectitudinea documentației proiectului, justificarea soluțiilor alese	• Autoevaluarea, prezentarea și/sau susținerea proiectului • Evaluarea critică a unui proiect	% (minim 5)	N/A
11.5 Standard minim de performanță ²⁷				

Fișa disciplinei cuprinde componente adaptate persoanelor cu CES (persoane cu dizabilități și persoane cu potențial înalt), în funcție de tipul și gradul acestora, la nivelul tuturor elementelor curriculare (competențe, obiective, conținuturi, metode de predare, evaluare alternativă), pentru a asigura șanse echitabile în pregătirea academică a tuturor studenților, acordând atenție sporită nevoilor individuale de învățare.

Data completării: 02/10/2025

Data avizării în Departament:

0	5	/	1	0	/	2	0	2	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

	Grad didactic, titlul, prenume, numele	Semnătura
Titular disciplină	Pr. Conf. Mosoiu Nicolae	<i>N Mosoiu</i>
Responsabil program de studii	Prof. Sebastian Moldovan	SEBASTIAN MOLDOVAN
Director Departament	Pr. Conf. Dr. Vasile Bîrzu	<i>Pr. Lect. Dr Vasile Bîrzu</i>

¹ *Licentă / Master*

² 1-4 pentru licență, 1-2 pentru master

³ 1-8 pentru licență, 1-3 pentru master

⁴ Examen, colocviu sau VP A/R – din planul de învățământ

⁵ Regim disciplină: O=Disciplină obligatorie; A=Disciplină opțională; U=Facultativă

⁶ Categoriă formativă: S=Specialitate; F=Fundamentală; C=Complementară; I=Asistată integral; P=Asistată parțial; N=Neasistată

⁷ Este egal cu 14 săptămâni x numărul de ore de la punctul 3.1 (similar pentru 3.2.a.b.c.)

⁸ Liniile de mai jos se referă la studiul individual; totalul se completează la punctul 3.37.

⁹ Între 7 și 14 ore

¹⁰ Între 2 și 6 ore

¹¹ Suma valorilor de pe liniile anterioare, care se referă la studiul individual.

¹² Suma (3.5.) dintre numărul de ore de activitate didactică directă (NOAD) și numărul de ore de studiu individual (NOSI) trebuie să fie egală cu numărul de credite alocate disciplinei (punctul 3.7) x nr. ore pe credit (3.6.). De asemenea, se recomandă ca numărul orelor de studiu individual să fie cel puțin egal cu cel al orelor de pregătire universitară formată din ore didactice

¹³ Numărul de credit se calculează după formula următoare și se rotunjește la valori vecine întregi (fie prin micșorare fie prin majorare)

$$Nr. \text{ credite} = \frac{NOCpSpD \times C_C + NOApSpD \times C_A}{TOCpSpD \times C_C + TOApSpD \times C_A} \times 30 \text{ credite}$$

Unde:

- NOCpSpD = Număr ore curs/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele

- NOApSpD = Număr ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână/disciplina pentru care se calculează creditele
- TOCpSpD = Număr total ore curs/săptămână din plan
- TOApSpD = Număr total ore aplicații (sem./lab./pro.)/săptămână din plan
- C_C/C_A = Coeficienți curs/aplicații calculate conform tabelului

Coeficienți	Curs	Aplicații (S/L/P)
Licență	2	1
Master	2,5	1,5
Licență lb. străină	2,5	1,25

¹⁴ Se menționează disciplinele obligatoriu a fi promovate anterior sau echivalente

¹⁵ Tablă, videoproiector, flipchart, materiale didactice specifice, platforme on-line etc.

¹⁶ Tehnică de calcul, pachete software, standuri experimentale, platforme on-line etc.

¹⁷ Rezultatele învățării se vor menționa în funcție de standardele specifice ale Comisiilor de specialitate ARACIS (<https://www.aracis.ro/ghiduri/>)

¹⁸ Titluri de capitole și paragrafe

¹⁹ Expunere, prelegere, prezentare la tablă a problematicii studiate, utilizare videoproiector, discuții cu studenții (pentru fiecare capitol, dacă este cazul)

²⁰ Discuții, dezbateri, prezentare și/sau analiză de lucrări, rezolvare de exerciții și probleme

²¹ Demonstrație practică, exercițiu, experiment

²² Studiu de caz, demonstrație, exercițiu, analiza erorilor etc.

²³ Legătura cu alte discipline, utilitatea disciplinei pe piața muncii

²⁴ CPE – condiționează participarea la examen; nCPE – nu condiționează participarea la examen; CEF - condiționează evaluarea finală; N/A – nu se aplică

²⁵ Se va preciza numărul de teste și săptămânile în care vor fi susținute.

²⁶ Cercuri științifice, concursuri profesionale etc.

²⁷ Se particularizează la specificul disciplinei standardul minim de performanță din grila de competențe a programului de studii, dacă este cazul.